

ANABI BULAIMA

The history of the prophet Abraham in Illo Busa
as recorded in the Ataula, the first book of Moses called
Genesis: Datena 12-23

Deke ona Abalamunε à bo a busuũ

Deke ò Abalamunε: Bo n busuũ n buinõũ n mae bewa, ndí gε b̀usu pɔ maa mɔnnεũ.

Maa tó n bui dasi kũ.

Maa balikakanne, mí n tɔbo,

n kĩa an wàadi balika le.

Maa balikaka gbẽ pɔ anda sa maa onnenɔne,

mí gbẽ pɔ anda sa v̄ai onnenɔ ká.

Ãnuia bui piki da balika le n sabadi.

Akũ Abalamu dà zeũ lapɔ Deke òneba. Lutu g̀εdo. A w̄ε basiikõ sɔosai an à b̀ò Halana kũ a na Salayado kũ a v̄ina né Lutudo kũ an aizeke pɔ an v̄inɔdo kũ gbẽ pɔ an s̄ete Halananɔdo. Maka an b̀ò Halana an dà Kanaa zeũ.

Pɔ an kà gũ, an p̄a b̀usu pila ee an kà M̄ole gb̄et̄ε lí kĩa Sikemu. Kanaanɔ ku b̀usu piũ gɔɔ bee. Akũ Deke b̀ò à m̀ò Abalamuwa à ò: Maa b̀usu di kpa n buinɔwa. Akũ à sa'okĩi k̀è Zɔdenε gũ. Pɔ à f̄ete gũ, à mip̄e b̀usu s̄is̄ide pɔ ku Beteli z̄ite ɔdi, akũ à b̀ua k̄ate gũ, Beteli ku musu ɔdi, Ai ku z̄ite ɔdi. À sa'okĩi b̀ò Dekene gũ dɔ, akũ à wobi k̀ewa. Akũ à dà zeũ dɔ, à mip̄e Neḡebewa.

Pɔ leḡusai kà b̀usu piũ, akũ Abalamu g̀εe gɔɔpia k̄edi Masa, zaapɔ leḡusai p̄i k̀è z̄ai. Pɔ à kà k̄ai kũ Masado, à ò a nane: Má d̄õ nɔ maan n ù. Tó Masa gb̄ẽnɔ n e, anda o ma nan n ù, anda ma de, andí n tó. Onné ma dakũnan n ù, pɔ wà ma kũ ɔpiapia n ȳadi. Lapɔ nda ma unde sin nu. Pɔ an kà Masa, Masa gb̄ẽnɔ è

nɔgbē pì maa kè zài. Pɔ Masa kia Fili'auna ibaanɔ a è, an a maake bònɛ, akū wà a sè wà gèdo Fili'aunanɛ a bewa. Akū à Abalamu yaai kè maamaa a yādi, à sānɔ kpàwa kū zunɔdo kū faaganɔdo kū zò nɔgɔnanɔdo kū zò nɔgbēnɔdo kū yangonɔdo. Akū Deke gyā pāsīnɔ kà Fili'aunaĩ kū a bedenɔdo Abalamu na pì yādi. Akū Fili'auna Abalamu sisi a ònɛ: Bɔyādi n kèmea makai? Bɔyādi ni omea n naɛo ni? À kè laba n ò n dakūnaɛ, akū ma a sè na ũ? N na di! Ñ n pɔ se ñ tado. Fili'auna yā̀ò a gbēnɔnɛ Abalamu yā musu, akū an gèɛ an zènɛ kū a nado kū a aizekenɔdo piki.

Abalamu kēna kōwa kū Lutudo

Akū Abalamu bò Masa à sù Negebe kū a nado kū a aizekenɔdo piki kū Lutudo. Abalamu ɔgɔdeɛ, a tibɔnɔ vī dasi kū sulubado kū zīnalido. Pɔ à bò Negebe à gulenkpàkpa ee à gèɛ à kàdo Beteli, gu pɔ à bua kàte kaaku Beteli zāngua kū Aido, gu pɔ à sa'okīi bò yāa. Akū à Deke wobi kè gū.

Lutu dikū be kū Abalamudo kōa. A sānɔ kū zunɔdo kū bazakpenɔdo vī sō. An tibɔnɔ dasi, gu pì sē di mɔmmá an pikio. A yādi anda fō ankū ku kōa dɔo. Akū lekpaakū gè Abalamu pɔdānnanɔ zāgua kū Lutu pɔdānnanɔdo. Zībeezi sō Kanaanɔ kū Pelizinɔdo ku būsū piū. Akū Abalamu ò Lutunɛ: Aba maa lekpaakū kū ku wá zānguaɔ, kó ma pɔdānnanɔ zāngua kū n pɔdānnanɔdo, zaapɔ wá danɛ doɛ. Būsū gwa da n ɛɛ piki. Wà kē kōwa. Tó n gɛɛ ɔzengɛdi, mí gɛ ɔpiadi. Tó n gɛɛ ɔpiadi sō, mí gɛ ɔzengɛdi. Pɔ Lutu gu gwà, à è Uudē gusite piki muse vī maamaa. Ee Deke kū ge Sɔdɔmu kū Gamulatado kaatedi, gusite pì de landō Deke luba, landō Masa būsūba, ee à

gèe à pè Zoaawa. Akū Lutu Uudē gusite sè piki. An kē kōwa, akū Lutu dà zēũ zīte ɔdi. Abalamu gō Kanaa busuũ, mí Lutu ku Uudē gusite bīno zāngua. À bùa kàte Sɔɔmu sɛɛ. Sɔɔmudeno sō an vāie, ankūno duunkenna zōkōno Dekene.

Lutu tana kpɛ Deke ò Abalamune: Gu pɔ í ze, wese ò genɔgbadɔkī ɔdi gwa kū genɔmidɔkī ɔdido kū zīte ɔdido kū musu ɔdido. Tɔɔte pɔ n è piki, maa n gba, ìkū de mɔkōn kū n buinɔdo pɔ ũ ee gɔɔkepiki. Maa tó n buinɔ dasi kū landō busunkonaba. Tó gbēke da fō à busunkona nao, àa fō à n buinɔ nao sō. Fete ò bebe bùsu piũ, ndí a gbāá kū a yaasado gwa, zaapɔ maa n gba. Abalamu fēte à gèe à bùa kàte Mamale gbētē lí pɔ ku Hebeloni kīa, akū à sa'okī bò Dekene gū.

Abalamu Lutu suabana

Zīkezī Babilonia bùsu kia Amafeli kū Elasaa bùsu kia Aliokido kū Elamu bùsu kia Kɛɔɔlaomeɛdo kū Goyimu bùsu kia Tidalido andá zīka kū Sɔɔmu kia Belado kū Gɔmalata kia Biisado kū Adema kia Sinabido kū Zeboimu kia Semɛbɛɛdo kū Bela pɔ wì o tia Zoaa kiado. Kia gbēn sɔo pinɔ kō kàkaa piki Sidimu gusiteũ. Akū mí de Ida Wiside ũ tia. Andìkū wē'ɔgɔ kpa Kɛɔɔlaomeene à kà wè kwi weɛpia. A wè kwi weɛ'aakōdeũ an gì bodine. A wè gēo mendosaideũ Kɛɔɔlaomeɛ kū kia pɔ kudonɔdo m̀. Akū an zībè Lefainɔwa Asalo Kaanaimu. An zībè Zuzanɔwa Hamu. An zībè Emanɔwa Save Kiliataimu. An zībè Olinɔwa an gbesĩ pɔ wì o Seiwa ee à gèe à pè Elipalana gugbangbewa. Akū an sùka an sù Misipa gb'e'idi, akū wì o tia Kadesi. An zībè Amaleki busuwa piki kū Amɔli bui pɔ ku Azazɔ Tamaanɔwa dɔ.

Akū Sɔdɔmu kia kū Gɔmalata kiado kū Adema kiado kū Zeboimu kiado kū Bela pɔ wì o tia Zoaa kiado an fête an gèe zĩ kadińdo Sidimu gusiteũ. Andá zĩka kū Elamu b̀usu kiado kū Goyimu b̀usu kiado kū Babilonia b̀usu kiado kū Ƙlasaa b̀usu kiado. Kia gbēn siikɔ pinɔ dá zĩka kū kia gbēn sɔonɔdo. Sidimu gusite kɔtaa è vĩ dasi. Pɔ Sɔdɔmu kia kū Gɔmalata kiado dá basi, akū an kwè è pinɔũ, akū an gbē kɔɔnɔ basi an gèe b̀usu sĩsideũ. Zĩbenanɔ Sɔdɔmu kū Gamulatado aizekenɔ kū an pɔbenanɔdo sète piki an tado. À m̀o à lè Abalamu vĩna né Lutuku Sɔdɔmu, akū an a k̀ũ an tado kū a aizekenɔdo do.

Akū gbē pɔ p̀itimmá gèe à ò Ibalani bui Abalamunɛ Mamale gbētē linɔ kĩa. Mamale kū a dakũnanɔ Ƙsikɔli kū Anɛedo Amɔli buinɔɛ, an lé dokū kū Abalamudo. Pɔ Abalamu mà wà akū danɛ k̀ũ wà tado, akū à a be zĩkannanɔ sète gbēn oaa do kū basoodo piasaido (), à p̀ete kia pinɔdi, akū à an lé Dã. Akū à a gbēnɔ kpaatè, akū an siũ gwãafi. An zĩbèmmá an p̀emmá ee Hoba, Damasaku genɔgbadɔkĩi ɔdi. À s̀uka à s̀u kū aizeke pinɔdo piki kū a vĩna né Lutudo kū a aizekenɔdo. À s̀u kū nɔgbēnɔdo kū gbēkenɔdo do.

Pɔ Abalamu zĩbè Kedɔlaomeewa kū kia pɔ kudonɔdo, ada su, akū Sɔdɔmu kia b̀o à dàle Save gusite pɔ wì o tia Kia Gusiteũ. Akū Salema kia Melekizede m̀o kū bulodido kū za'ido. Akū Lua Musude sa'onae. Akū à sa maa ò Abalamunɛ à ò:

Lua Musude musu kū zĩtedo Kenna
balikaka Abalamuũ.

Wà Lua Musude saabukpa!

À n ibeenɔ nanne n ɔzĩ.

Akū Abalamu pɔ pɔ à lènɔ kwide kpàwa piki. Sɔdɔmu kia ò Abalamunɛ: Ma gbě̀nɔ kpama, ndíkū aizɛke kūna n pɔ ũ. Akū Abalamu ònɛ: Má s̀i kū Deke Lua Musude musu kū zītɛdo Kennado, maa n peke seo, baa kete niba, pɔ su ò o m̀kɔ̀n mí n tò ma ke ɔ̀gɔde ũo yādi. Maa peke seo, sema pɔ pɔ ma gbě̀nɔ bè baasio. Es̄ Anɛ kū ɛsikɔlido kū Mamale pɔ an ḡɛmadonɔdo, to an an baka sɛ.

Lua í kuna kū Abalamudo

Bee kpɛ Deke yā'ò Abalamunɛ wɛpugu'enaũ à ò:

Abalamu! Su ò to vīa n kūo.
Maakū mí n dākpanna ũ,
n asaya dakū z̄k̄ maamaa.

Akū Abalamu ò: Deke Lua, b́ nda ma gbai? Maba né v̄io. Damasaku gbě̀ ɛliezɛ mí dakū de ma be tubibenna ũ. Lapɔ ndi ma gba nɛo, ma be z̄ikenna p̀i mí dakū de ma tubibenna ũ. Akū Deke ònɛ: Akū mí dakū de n tubibenna ũo. Né pɔ da bo n piũ mí dakū de n tubibenna ũ. Akū à b̀odo baasi à ò: Musu gwa ò saananɔ nao, tó nda f̄. Maka an n buinɔ dakū dasi. À Deke naaike, akū Deke tò yā b̀odo maa a naai pɔ à kè yādi. À ònɛ dɔ: Maakū ma Deke, maakū mí ma n bo Ulu, Babilonia busuũ, pɔ mà b̀usu di kpamma yādi. Akū Abalamu ò: Deke Lua, laba maakū d̄ pɔ àkū de ma pɔ ũi? À wènɛ à ò: Zuda nɔkɔna w̄ aak̄ sɛ kū beda w̄ aak̄do kū s̄asa w̄ aak̄do kū fedet̄nado kū tatabalado. Akū à pɔ pinɔ s̀ɛ piki à an paapaa à an go k̄wa, akū à an kate à an ɛ d̀d̀d̀ k̄wa, es̄ i b̄ano paapaa. Pɔ nɔb̄okuunɔ m̀ an k̀te nɔb̄o pinɔwa, akū Abalamu à an ya.

Pɔ isātē dá letē, i gbāa Abalamu kù, akū gusia nikinikina dāla, akū vīa à kù. Akū Deke òne: Ñkū dō pɔ n buinɔ dakū de nibɔnɔ ũ bɔsu pɔ de an pɔ ũoū, andíkū zɔbe gū, wikū ãadammá ee wè oaa pia. Esō maa yākeke kū bui pɔ andá zɔbennénɔdo, n buinɔ dí bute kū aizeke dasido. Mɔkɔn sō ndakū aafia ee ñ ge ñ zikūdo, ndí basa ñ ta n dezinɔ kīa, wi n vī. N tubusetennanɔ mí anda suka an su la, zaapɔ Amɔlinɔ duuna di pa yāao.

Pɔ isātē lètē, gu sī, akū Abalamu è kīi pɔ ada tekuse bo kū tefuado dá gē nɔbɔ pɔ à pàapaa pinɔ zāngua. Zībeezī Deke ò a í dakū ku kū Abalamudo à ò: Maa bɔsu di kpa n buinɔwa zaa Masa zé swaai ee swa zōkō pɔ wì o Yufuleti, bɔsu pɔ Keninɔ kuu kū Kenazinɔdo kū Kamɔninɔdo kū Hitinɔdo kū Pelizinɔdo kū Lefainɔdo kū Amɔlinɔdo kū Kanaanɔdo kū Giigasinɔdo kū Yebusinɔdo.

Hazalatu kū a né Sama'ilado

Abalamu na Salaya di ne io. A zò nɔgbē vī Masa gbē ũ, wì one Hazalatu. Akū Salaya ò Abalamunɛ: Lapɔ Deke ma ke fīi ũ, wute kū ma zɔnɔgbēdo. Maa gi mà nenɔ e a sabadi ya? Akū Abalamu Salaya yā mà. Abalamu wè kwi kena Kanaa busuū kpe akū Salaya a zò Hazalatu kpàwa na ũ. Abalamu wùtedo, akū à nɔsì. Pɔ à è akū nɔ sī, à dɔne kè a dekewa. Akū Salaya ò Abalamunɛ: Taali pɔ wà kèmea gè n yā ũ. Ma ma zò kpàmma. Pɔ à è akū nɔ sī, akū à dɔkemado. Mɔkɔn kū maakūdo, Deke mí da yā kekewēa. Akū Abalamu wènɛ à ò: N zò ku n pɔ ũ. Kene lapɔ ní yidiba. Pɔ Salaya ãadàwa, akū à ba sīne.

Deke Malaika a è gbē'i kīa gugbangbēū, gbē'i pì ku Sulu zé see. Akū à a là à ò: Salaya zò nɔgbē Hazalatu, n bo má ni? Nda ge

má ni? Akū à wène à ò: Máda basi ma deke Salayane. Akū Deke Malaika òne: Suka n ta n zode piwa, ndíkū mikutene.

Maa n bui lafa
andakū dasi, wàa f̄wà an lé d̄o.
N̄ n̄sina, nda ne'i n̄oḡna ũ,
ndí t̄kpane Sama'ila,
zaap̄ Deke n yā mà n takasikenaũ.
Àakū de land̄o lakpe faagaba,
àa ibetese k̄u baapikido,
gb̄empiki dí ibete sedo s̄o.
Àa k̄o yā ma k̄u a gb̄e pin̄o gb̄ekedoo.

Akū Hazalatu ò: La ma wesì Lua p̄o ì ma ele. Akū à t̄kpà Deke p̄o yā'ònene Luap̄oima'e. A yā mí tò wà t̄kpà l̄oḡo pine Luab̄eep̄oima'e l̄oḡo. A ku Kad̄esi z̄angua k̄u Beledido.

Hazalatu nen̄oḡna ì k̄u Abalamudo, akū Abalamu t̄kpàne Sama'ila. Ḡo p̄o Hazalatu Sama'ila ì, Abalamu w̄e basiik̄o weesoodo.

Lua t̄z̄yā dina Abalamune

P̄o Abalamu kà w̄e bas̄o mendosai, Deke bò à m̄wa à ò: Maakū mí má de Lua Gb̄aapikide ũ. Temadi, ndíkū ku taali sai. Ma í kunando dakū gēe, mí n bui lafanne maamaa. Abalamu w̄ute a nesewa Lua ee, akū Lua òne: Lap̄o ma í kundo, nda ḡo bui dasin̄o dezi ũ. Wàadi onne Abalamu d̄o, sema Bulaima, zaap̄o maa n ke buin̄o dezi ũ. Maa tó n bui dasi k̄u, buin̄o k̄u kian̄do bo n k̄iãe. Ma í dakū kundo k̄u n buin̄o ee ḡōkepiki. Maakū de n Lua ũ k̄u n buin̄o n kpe. Maa Kanaa

bùsu pɔ́ n̄ kuũ nibɔ́ ũ kɔ́pama piki kũ n buinɔ́do n kɔ́pɛ, pɔ́ andakũ vĩ gɔ́kɛpiki, mĩkũ dɛ an Lua ũ.

Lua sũka à ò Bulaimane: Mɔ́kɔ́n kũ n buinɔ́do, àkũ ma í kunaado yã kũna ee á buiwa. Mɔ́kɔ́n kũ n buinɔ́do, yã pɔ́ máda diane àkũ kũnan di: Sema á nɔ́gɔ́na piki d̄i t̄z̄z̄. À t̄z̄z̄ ma í kunaado seeda ũ. Sema n bui nenɔ́gɔ́nanɔ́ d̄i t̄z̄z̄ an gɔ́ swaakɔ́de z̄í ee an buiwa, né pɔ́ wà an í n bewanɔ́ kũ z̄ò pɔ́ wà lù bui kenɔ́wado piki. Wà a ì n bewa kó wà lù z̄ò ũ, sema à t̄z̄z̄. Bee kũ dɛ ma í kunaado gɔ́kɛpiki seeda ũ á mɛbaasiwa. Sema à t̄ɔ́baade bo á guaũ, zaapɔ́ gb̄ɛ pɔ́ i t̄z̄z̄o i ma í kunaado yã dao.

Akũ Lua sũka à ò Bulaimane: Su ñdi o n nane Salaya dɔ́o, ndí one sà Salatu. Maa balikakane, mí tó à n̄e'i nɔ́gɔ́na ũ, i gɔ́ buinɔ́ dazi ũ. Bùsu kianɔ́ da bo a k̄iãɛ. Akũ Bulaima wùtɛ a nesewa Lua ɛɛ, à yaa d̄ò à ò a nesẽũ: Gb̄ɛ pɔ́ kà w̄ɛ basɔ́o da n̄e i ya? Lapɔ́ Salatu kà w̄ɛ basiikɔ́kwi, àa n̄e i ya? Akũ à sũka à ò Luane: Suu ke! Ñ Sama'ila gwa. Lua ò: S̄iana yãdi n na Salatu da n̄e'i nɔ́gɔ́na ũ, ní tɔ́kpane Isiaka. Ma í dakũ kudo kũ a buinɔ́do ee gɔ́kɛpiki. Sama'ila yã musu, ma n yã mà. Maa balikakane, àa n̄e'i, i lafa maamaa. Àa nenɔ́gɔ́nanɔ́ i gb̄ɛn kwi wɛɛpia, mí anda gɔ́ kianɔ́ ũ, a bui i dasi kũ. Esɔ́ ma í kunando da gɔ́ Isiakune. Ziki makaa'i Salatu da a i. Pɔ́ Lua yã'ò Bulaimane à làka, akũ à gòla à tà musu.

Akũ Bulaima a né Sama'ila sè kũ a be nɔ́gɔ́na pɔ́ wà an í a bewanɔ́do kũ z̄ò pɔ́ wà an lunɔ́do piki, akũ à t̄z̄z̄ɔ́nné z̄ĩbeezĩ gɔ́o lapɔ́ Lua ònɛba. Bulaima kà w̄ɛ basɔ́o mendosai, akũ à bàsa à t̄z̄z̄ò, a né Sama'ila s̄o w̄ɛ kwi wɛɛ'aakɔ́. Gɔ́o dokũ z̄í

Bulaima t̄z̄z̄ k̄ũ a né Sama'ilado k̄ũ a be n̄ḡõna p̄o wà an í a bewan̄do k̄ũ z̄ò p̄o wà an lu bui ken̄wado piki. An t̄z̄z̄ ḡo dok̄ũ z̄í.

Malaikano bò an m̄ò Bulaimawa

Deke bò à m̄ò Bulaimawa Mamale gb̄ēt̄ē lin̄o k̄ĩa. Bulaima z̄ĩtena a bazakpe lewa f̄aat̄ē. P̄o à wes̄è, à gb̄ēn aak̄õn̄o è zena. P̄o à an e maka, ak̄ũ à f̄ēte a kpelewa k̄ũ basido, à ḡèe à dà̄n̄le à w̄ùte a nesewa à ò: Deke, ma we gwa, su òn̄ ḡēt̄emalao, maak̄ũ n z̄obenna. Maa m̄oane k̄ũ ído à gbá pipi, í k̄āmabo lí gbu la. Lap̄o a bute ma bewa, maa ḡe m̄à m̄oane k̄ũ p̄obenado ȳõnk̄õn̄ à gb̄āa le, í basa da zeũ. Ak̄ũ an ò: T̄òò, ke lap̄o n òba. Ak̄ũ à ḡèe Salatu k̄ĩa kpu à ò: Buloditi d̄ā zaka lé aak̄õ, bulodi ke kpaaka. Ak̄ũ à basi à ḡèe a zun̄o k̄ĩa, à zune b̄òt̄o maa k̄ũ à kp̄à a z̄ikennawa, ak̄ũ z̄ikenna p̄ì ḡèe à a k̄èke kpaaka. Ak̄ũ Bulaima v̄ĩ k̄ũkp̄ā k̄ũ v̄ĩ'ipudo k̄ũ z̄ù p̄o wà k̄èke pido s̄è à ḡèedo, à d̄inné. Ḡo p̄o andá p̄obe, a ku an see lí gbu a ḡĩna.

Ak̄ũ an a là an ò: N na Salatu ku má ni? À ò: A ku kpu. Ak̄ũ Deke ò: Maa suka m̄à m̄o n k̄ĩa ziki makaa'i, n na Salatu i ne'i n̄ḡõna ù. Salatu ku kpelewa a kpe, ada ma. Bulaima k̄ũ Salatudo an zik̄ũ, Salatu dá n̄gb̄ēn̄o p̄o ke d̄o. Ak̄ũ Salatu yaa d̄ò à ò a s̄ũ: Ma zik̄ũ, mí Baa zik̄ũ d̄o. Maa p̄onna ȳā p̄ì d̄õ d̄o ya? Ak̄ũ Deke Bulaima là à ò: À k̄è laba Salatu yaa d̄ò? À ò ak̄ũ gb̄ē p̄o ak̄ũ zik̄ũ ak̄ũda f̄õ à ne'i d̄o ya? Ȳake dik̄ũ z̄ĩ'imeao. Ziki makaa'i t̄ó a ḡo k̄à, maa m̄o n k̄ĩa, Salatu i ne'i n̄ḡõna ù. Ak̄ũ Salatu lelekp̄à à ò ak̄ũdi yaa d̄o, zaap̄o v̄ĩa a k̄ũ. Ak̄ũ Deke ò: E'e, n yaa d̄ò fa.

Bulaima kutekpana Dekene Sɔdɔmu yā musu

Pɔ gbē pinɔ fēte, Bulaima gèe zedinné, akū an Sɔdɔmu kīi ɔdi gwà. Akū Deke ò: Maa yā pɔ maa yidi mà ke ute Bulaimaneo. A buinɔ dakū dasi mí andakū gbāa vī. Bui pɔ ku tɔtewano piki anda balika le a sabadi. Zaapɔ ma a sè, pɔ à o a nenɔne kū a buinɔdo a kpe ankū ma yā kūna, andí yā maa zede ke, mí yā pɔ ma a le dīne kene. Akū Deke sùka à ò: Yā pɔ wada o Sɔdɔmu kū Gamulatado musu dasikū, an duuna zōkōkū maamaa. Maa ge gū sà mà gwa, tó yā pɔ andá ke vāi kà lapɔ máda maba. Tó amba de maka sōo, míkū dō. Pɔ an gbēn piano dà zeū, andá ge Sɔdɔmu, akū Deke gō kū Bulaimado gū.

Akū Bulaima nà a see à ò: Nda gbē maanɔ waa kōa kū gbē vāinɔdo ya? Tó gbē maanɔ ku bīi piū gbēn bapiakwi, nda an waa ya? Nda suuke kū bīi pido gbē maa gbēn bapiakwi pinɔ yādio de? Suu ke! Su ò ke makao, su ò gbē maanɔ dede kōa kū gbē vāinɔdo lapɔ an dokūbao. Suu ke! Su ò ke makao. Mɔkōn gbē pɔ í de ānua piki yākekenna ũ, nda yāke a zewao de? Akū Deke ò: Tó ma gbē maanɔ è Sɔdɔmu gbēn bapiakwi, maa suuke kū bīi pido an yādi.

Akū Bulaima sùka à ò dɔ: Ma gbē pɔ maa de busuti kū tubudo ũ, gaafaa kemea mà suka mà yā'onne, Deke. Tó gbēn sɔo kīsā gbēn bapiakwi piū, gbēn sɔo pinɔ yādi nda bīi pì kaate ya? Akū Deke ò: Tó ma gbē maanɔ è gbēn bapia kū sɔodo, maa bīi pì kaateo. Akū Bulaima gī ada yā'one à ò: Tó gbē maanɔ kà bapia sō bi? Akū Deke ò: Maa yā ke keo gbēn bapia pinɔ yādi. Akū à ò: Deke, n yā nna! Su ò to n pɔ pao, maa yidi mà yā'o

ɔ. Tó gbě maanɔ kà baakwi sǎ bi? À wène à ò: Tó ma gbě maanɔ è gbě̃n baakwi, maa yāke keo. Akū à ò: Gaafaa kemɛa ɔ Deke, mà yā'onne. Tó gbě maanɔ kà gbě̃n bao sǎ bi? À wène à ò: Maa bīi pì kaateo gbě̃n bao pinɔ yādi. Akū à ò: Deke, su n̄ to n pɔ pao, yā di baasio maa yā'o ɔo. Tó gbě maanɔ kà kwi sǎ bi? À wène à ò: Maa bīi pì kaateo gbě̃n kwi pinɔ yādi. Pɔ Deke yā'ò Bulaimane à làka, à gè̃te, akū Bulaima sùka à tà be.

Sɔɔɔmu kū Gamulatado kaatena

Pɔ malaika gbě̃n pia pinɔ kà Sɔɔɔmu ɔkɔsi, Lutu zītena Sɔɔɔmu bīi leū. Pɔ à an e, à fè̃te à gè̃e à dà̃nle à kùtenné, à wùte a nesewa à ò: Ma maenɔ, á yā nna! À mɔ à ge à pita ma bewa maakū á zɔbenna, í zu o, í í la, zia kɔnkɔ kaakukaaku í da zeū. An ò: Aai, wáa i gāalewa. Lutu nàkemá maamaa, akū an bàsa an gè̃ a bewa an pita. À an yaai kè maamaa, à kaa kè̃nne, akū an sò.

Ee andakū wute, Sɔɔɔmudenɔ lika Lutu kpɛdi. Bīi pì nɔgɔ̃nanɔ kɔ kàka gū sásā, ausunɔ kū maenɔdo piki. An lezù Lutudi an ò: Gbě pɔ pita n bewa ɔkɔsilanɔ an ku má ni? Butewēa kū ando wà wute'ndo. Lutu bò an kīa kpelewa, à kpele tà kpekpe à ò: Gbē̃nɔ, á su à yā vāi keo. Maa ne nɔgbē̃nɔ vī gbě̃n pia amba nɔgɔ̃na dɔo, maa buteane kū ando. Lapɔ á yidi à kẽndo, esɔ á su à yāke ke gbě̃ dinɔneo, zaapɔ an pita ma bewae. An òne: Gowēa gū! Akū an ò ɔ: Gbé̃ pì bommɛ, akū a yidi à ke wá yākekenna ũ ya? Wáa yā vāi kenne dẽnla. Akū andá nanadi kū gbāado, andá mɔ kpele wídi. Akū gbě̃n pia pinɔ ɔbò an Lutu kù an gè̃do kpu, akū an kpele tà. An tò gbě̃ pɔ ku kpelewanɔ vīa kù nefēnanɔ kū maenɔdo piki, akū andá ze wete ee an kpàsa.

Gběn pia pinɔ ò Lutunɛ: Dí n̄ vī la dɔi? Nenɔgɔnanɔ, nɔkɔnanɔ, an kefenanɔ kũ gbě pɔ de n gbě ũ bīiunɔdo piki. Butɛ́ndo, zaapɔ wa mɔ wà gu pì kaate. Yã sà pɔ wada o bīi pì denɔ musu gɛ̀ Deke swaũ, akũ à wá zí bīi pì kaatedi. Lutu bò à gɛ̀ è à ò a nenɔ kefenanɔne à ò: À fete wà bute, zaapɔ Deke da bīi pì kaate tia. Akũ andá e ada faai boɛ.

Pɔ gu d̀ malaika pinɔ nàke Lutuwa an ò: Fete n̄ n na kũ n ne nɔkɔna gbě́n pianɔdo sete n̄ butɛ́ndo la, pɔ su n̄ ga bīi pì kaatenaũ. Pɔ Lutu dá ke músumusu, Deke a wewɛ́nda gwà, akũ gbě́n pia pinɔ a kũ a ɔwa kũ a nado kũ a ne nɔkɔna pianɔdo, an bùtɛ́ndo be kpe. Pɔ an bùtɛ́ndo maka, akũ malaika pinɔ do ò Lutunɛ: Basi n̄ n gĩna faaba ke. Su n̄ n kpe gwao, su n̄ ze gusite piũo. Basi n̄ mi pe gbesĩsĩnɔwa, pɔ su n̄ gao yãdi. Akũ à ònné: Aai ma deke! N yã nna! Maakũ n zɔbenna n ma we gwà, n maakɛ́mea maamaa, n ma faaba kè. Esɔ maa fĩ mà basi mà gbesĩsĩ pinɔ kīi leo. Ee màkũ ge kadi gũ, kaate pì da ma le mà ga. Bīi ke gwa zaa le. Lapɔ a kái, maa fĩ mà basi mà le, mí bīikonnaɛ. To mà ba si mà ta gũ, míkũ aafia. Ì ke fĩɔ ya? Akũ a ònɛ: Ma n gba zé dɔ, maa bīi pɔ nda o pì kaateo. Basi n̄ ta gũ kpaaka, zaapɔ maa yãke ke gĩao, ee n̄ ge n̄ kado gũ. A yã mí tò wà tɔkpà bīi pine Zoaa.

Pɔ Lutu Zoaa lè, isãtɛ́ dá fete, akũ Deke tò te kũ yaagado bò musu à kà Sɔdɔmu kũ Gɔmalatadoũ. À bīi pinɔ kàate kũ an gbě́nɔdo kũ gusite pido kũ linɔdo kũ sɛ́nɔdo piki. Pɔ Lutu na a kpe gwà, akũ à gɛ̀ zena wisi gbè ũ.

Pɔ gu d̀, Bulaima fɛ́te kɔnkɔkɔnkɔ, à gɛ̀ gu pɔ a ku yãa kũ Dekedo. Pɔ à Sɔdɔmu kũ Gamulatado kīi ɔdi gwà kũ gusite

pido piki, à è tekuse dá fete tɔtɔwɔ landɔ lakpe tekuseba. Maka pɔ Lua gusite pɔ Lutu kuu bĩnɔ kàate, Bulaima yã dɔ̀, akū à Lutu bò bĩ pɔ à kàate pinɔ̀.

Lutu buino

Pɔ Lutu bò Zoaa, à gèe à zĩte gu sĩsĩdeũ kũ a ne nɔkɔn men pianɔdo, pɔ a kuna Zoaa vĩa vĩ yãdi. Akū à gèe à ku gbeweu kũ a ne nɔkɔna pinɔdo. Akū an vĩa ò A dakūnanɛ: Wá mae zikũ, mí nɔgɔnke ku busuũ la à wutewado lapɔ wì kebaɔ. Mɔ wà inabi'i kakane, wí wutedo pɔ wà le wàkũ wá bui kũna a sabadi. Gwãafĩ bee an inabi'i kàkaane, akū an vĩa gèe à wutedo. Lutu di dɔ̀ gɔɔ pɔ à wutedo kó gɔɔ pɔ à fɛteɔ.

Pɔ gu dɔ̀ an vĩa ò A dakūnanɛ: Ma wute kũ ma maedo gĩa. Wà inabi'i kakane gwãafĩ dɔ, ndí ge ò wutedo sɔ, pɔ wà le wàkũ wá bui kũna a sabadi. Gwãafĩ bee dɔ an inabi'i kàkanɛ, akū A dakūna gèe à wutedo. Lutu di dɔ̀ gɔɔ pɔ à wutedo kó gɔɔ pɔ à fɛteɔ. Maka Lutu ne nɔkɔn men pia pinɔ kè an nɔ sɔdo. An vĩa ne'ì nɔgɔna ũ, akū à tɔkpànɛ Mɔabu. Akū mí Mɔabu bui pɔ ku ee gbãanɔ dezi kaaku ũ. A dakūna ne'ì nɔgɔna ũ sɔ, akū à tɔkpànɛ Bɛnami. Akū mí Amɔni bui pɔ ku ee gbãanɔ dezi kaaku ũ.

Bulaima kũ Abimelekido

Akū Bulaima fɛte gũ, à gèe Negebe busuũ Kadesi kũ Suludo zãngua. Pɔ à gèe à zĩte Gelaa, à ò akū na Salatu akū dakūnaɛ, akū Gelaa kia Abimeleki gbẽ zĩ à a sè à sùdo. Akū Lua bò à mò Abimelekiwa nanaũ gwãafĩ à ònɛ: Nda ga nɔ pɔ n sè pì yãdi, zaapɔ nɔ zãkennaɛ. À mò à lè Abimeleki di wutedo yãao, akū à

ò: Deke, nda bui pɔ di yãke keo dede ya? Akũ mí òmea a dakũnaeo de? Nɔgbẽ pì sɔ à ò akũ vĩnae. Ma yã kè a zewa, maba taali vĩo. Akũ Lua òne nana piũ: Ao, má dɔ n yã kè a zewa. A yã mí tò ma ginne ò duunakemea, mi we n ɔnà nɔgbẽ piwao. Tiasa, nɔgɔna pì nɔ kpawa, zaapɔ anabie, i wobikenne, pɔ ò le ò gɔ kũ aafiado. Tó ndi a nɔ pì kpawa sɔo, ò dɔ pɔ ònda ga, mɔkɔn kũ n gbẽnɔdo á piki.

Akũ Abimeleki fète kɔnkɔkɔnkɔ, à a gbẽnɔ sisi à yã pì dɔdɔnné piki, akũ vĩa an kũ maamaa. Akũ Abimeleki Bulaima sisi à òne: Bɔyãdi n kèwèa makai? Bó yã ma zãwanne, akũ n basa n tò ma gɔ duunde ù kũ ma busudo? Yã pɔ wìdi keo n kèmea. Bó laasoo n kè n basa n yã pì kèi? Bulaima wène à ò: Mada e yãa gbẽke Lua vĩa vĩ bùsu diũo, mí wá su wà ma de ma nɔ yãdi. Bee kpe nɔgbẽ pì ma dakũnae yãma. Wá de dokũe, baapiki kũ a dado, akũ à gɔ ma na ù. Pɔ Lua ma bo ma mae bewa yãa, máda likalika, akũ ma ò ma nɔ pine gu pɔ wá su wà ka piki, à yã maa kemea, àdi o akũ vĩnan ma ù. Akũ Abimeleki mò kũ sãnɔdo kũ zunɔdo kũ zè nɔgɔnanɔdo kũ zè nɔgbẽnɔdo, à kpà Bulaimawa, akũ à a na sùkané. Akũ Abimeleki ò: Ma busun di, zĩte gu pɔ í yidi. Akũ à ò Salatune: Ma suluba ɔgɔweté oaa sɔo kpà n dakũnawa kutekpabɔ ù, gbẽ pɔ kundonɔ piki, andí dɔ pɔ ndi taalikeo. Akũ Bulaima wobikè Luawa, akũ Lua Abimeleki gbà aafia kũ a nado kũ a nɔ pɔ i mese dinneonɔdo, pɔ anda ne'i, zaapɔ Deke tò Abimeleki be nɔgbẽnɔ fiikù Bulaima na pì yã musu.

Isiaka ina

Deke balikakà Salatune lapɔ à òba, à kènɛ lapɔ à a le gbèba. Akū à nɔsì à nɛì kū Bulaimado nɔgɔna ũ a zikūnaũ gɔɔ pɔ Lua òneba. Bulaima tɔkpà né pine Isiaka. À tɔzɔne a gɔɔ swaakɔde zɪ lapɔ Lua dìneba. À kà wè basɔo a ne pì igɔɔ. Akū Salatu ò: Lua yaadɔyã kèmea, mí gbè pɔ mà piki àa yaa dɔmado. À ò dɔ: Wàa we wà o Bulaimane yã maa gɔ nede ũ de? Esɔ ma nenɔgɔna ìdo a zikūnaũ.

Ne pì gbāakū à kè yɔwa, akū Bulaima a kēna yɔwa dikpekè. Salatu è né pɔ Masa nɔgbè Hazalatu ì kū Bulaimado ìkū Isiaka yaadɔɛ, akū à ò Bulaimane: Zò pì ya kū a nedo, zaapɔ zò né da le à tubibe kū ma né Isiakudoo. Yã pì Bulaima pɔ yà maamaa, zaapɔ a nɛɛ, akū Lua òne: Su ò to n pɔ ya n né kū n zɔnɔgbè pido yã musuo. Yã pɔ Salatu dá onne piki ma, zaapɔ Isiaka buinɔ an wàadi onné n buinɔ. Maa tó zò ne pì buike sɔ, zaapɔ n nɛɛ. Akū Bulaima fète kɔnkɔkɔnkɔ, à pɔbena sè kū ituudo, à kpà Hazalatuwa. À dìne, akū à a né kpàwa dɔ. À a gbèɛ, akū à gèɛ ada likalika Beeseba gugbangbeũ. Pɔ í làkamma, à ausu pì tò lí gbu, akū à gèɛ à zìte ɛɛ ee kazu letena zãu leũ, zaapɔ à ò akūba yidi à akū né gana eo. Pɔ à gèɛ à zìte zãu maka, akū à ɔdò ɔɔɔwa.

Lua ausu pì ɔɔɔ mà, akū Lua Malaika lezù Hazalatudi zaa musu à ò: Bó mí n lei Hazalatu? Su ò vīamao, zaapɔ Lua ne pì ɔɔɔ mà gu pɔ a kuu. Fete ò n ne pì se ò a kū a ɔwa, zaapɔ maa tó à gɔ bui zɔkɔ ũ. Lua nɔgbè pì wé kènɛ, akū à lɔgɔ è. À gèɛ à ì tò tuu pà, akū à mò à kpà a ne piwa, à mì.

Lua ku kũ né pido ee à gèe à zõkõkũ. Ìkũ ku gugbangbeũ, akũ à gõ toekanna ù. Gõõ põ a ku Palana gugbangbeũ akũ a da Masa bùsu nõ sène.

Bulaima kũ Abimelekido ledokũkena

Gõõ bee Abimeleki kũ a zĩkannanõ gbẽ zõkõ Pikolido gèe Bulaima kĩa an òne: Lua kundo yã põ nda keũ piki. Ledamea la gõõ ò o n sị kũ Luado, põ nda bo ma kpeo kó ma nenõ kó ma buinõ. Lapõ ma yã maa kènne, kemea maka kũ bùsu põ í kuũ gbẽnodo. Akũ Bulaima òne: Maa ledanne. Akũ Bulaima logõ põ Abimeleki zĩkennanõ siwa yã dõdõne. Abimeleki ò: Maba gbẽ põ an yã bee kènõ dõõ, ndi omẽa yãao, ma manan gbãa. Akũ Bulaima sãnõ kũ zunõdo kũ à kpà Abimelekiwa, akũ an ledokũkè kũ kõdo. Akũ Bulaima sã nõkõna men soopianõ bõ à kàte dona. Abimeleki a là à ò: Sã men soopia põ n kàte dona pinõ yã de laba ni? Akũ à wène à ò: Sã men soopia pinõ si seeda ù põ maakũ mí ma logõ pì yõ. A yã mí tò wà tãkpà gu pine Beeseba, zaapõ gũ an ledà kõne. Maka an ledokũkè Beeseba, akũ Abimeleki kũ a zĩkannanõ gbẽ zõkõ Pikolido an sũka an tà Filisitininõ busuũ. Bulaima sãma lí tõ Beeseba, akũ à kùte Deke Lua Gõõkepikidene gũ. Akũ à gõõpiakè Filisitini bùsu piũ.

Bulaima Isiaka kpana sa'obõ ù

Bee kpe Lua Bulaima lè à a gwà. À òne: Bulaima! Akũ à wène à ò: Má di! Akũ Lua òne: Ñ n né mendona yindide Isiaka se ò gẽdo Mõlia busuũ, ndí sa põ wì a põ kpasa à tekũ odo gbesĩsĩ põ maa a yã onnewa. Põ à fète kõnkõkõnkõ, à kafu dì a faagane, akũ à a zĩken gbẽn pianõ sè kũ a né Isiakudo. À

sa'oyaka pàa, akū à dà zēũ, ada ge gu pɔ Lua òne. A gɔɔ aakɔde zí pɔ à wesè, à gu pì è zāu. Akū à ò a zíkenna pinɔne: À gɔ kū faagado la. Maakū kū ausu dido wáa ge eε kutedi Luane, wí suka wà su wà á le la.

Bulaima sa'oyaka sè à dì a né pine, akū a te kūna kū fēnado, andá ge kōa. Akū Isiaka ò a maene à ò: Baa! Akū à wène à ò: Bó ni né? Akū ne pì òne: Wá te kūna kū yakado, sã pɔ wáa sa'odo ku má ni? Akū Bulaima ò: Ma né, Lua mí da sa'osã kpa. Akū an te kɔdi, andá ge. Pɔ an kà gu pɔ Lua òne, à sa'okii bò gū, à yaka kàka. Akū à a ne pì yì à dà yàka pila sa'okii musu. Pɔ à fēna sè, à ɔbò à a ne pì zōe, akū Deke Malaika lezùdi zaa musu à ò: Bulaima! Bulaima! À wène à ò: Má di! Akū à ò: Su òna né piwao, su ò yàke kenεo. Ma dḡ sà ní ma vīa vī, ndi gimεa kū n né mendodoo. Bulaima gu gwà, akū à sāsakalo è dɔ a bēnawa kāna liũ. Akū à gèe à a kù, à sa pɔ wì a pɔ kpa sa à tekū òdo a né gēe ũ. Akū à tɔkpà gu pine Dekedakpa, akū wikū o ee gbāa wì o: Deke da kpa a gbesīsī musu.

Deke Malaika sùka à lezù Bulaimadi zaa musu dɔ à ò: Ma Deke ma ledà kū ma kunado ma ò, lapɔ n yã pì kè, ndi gi kū n né mendodoo, maa balikakanne, mí n bui lafanne landḡ saananɔba, andakū dasi landḡ tekule busunkonaba. N buinɔ dakū gbāa vī an ibeenɔwa. Maa balikaka ānua bui pikine n bui sabadi, pɔ n ma yã mà yādi.

Pɔ Bulaima sùka à sù a zíkennanɔwa, an fēte an tà Beeseba, akū à gɔɔpiakè gū.

Bee kpe wà ò Bulaimane: N vīna Nahɔɔ na Milika nenɔgɔnanɔ ì. A nenɔgɔna kaaku tɔn Uzu. A dakūnanɔ tɔn di: Buzu, Alamu

de'ina Kemue, Kesedi, Azo, Pidasi, Yidafi kú Betuedo. Betue pì mí Lifika ì. Nenogõna gbẽn swaakõ pɔ Milika ì kũ Bulaima vîna Nahõdonõn nu. A na Leuma pɔ i mæse dineo nenõ tɔn di: Teba, Gaamu, Taasu kũ Maakado.

Salatu gana

Salatu kè wè basoodo wæsoopia, akũ à bàsa à gà Kiliataaba pɔ wì o tia Hebeloni, Kanaa busuũ. Akũ Bulaima a pɔsi kè, à ɔɔdò a gana yã musu. Pɔ à gò a gèla, à gèe à ò Hiti buinõne: Nibo bommõn ma ù á guaũ. À tɔɔte yiamã gevĩkĩ ù, mà ge vîu. An òne: Mae, wá yã ma. Lua gbẽ balikaden n ù wá guaũ. N n gè vî gbewe pɔ kènne maaũ. Wá gbẽke da ginne kũ gbewedo pɔ n ge vîuo. Akũ Bulaima fète à kùte bùsu pì denõne, à ònné: À ma yã ma, tó a we mà ge vî la. À wobikemea Zohaa né Efõnõwa, à Makpela gbewe pɔ ku a bu lé yiamã a ɔgɔba, i gõ ma gevĩkĩ ù á busuũ la.

Efõnõ zĩtena an guaũ a bĩ leũ gũ, akũ à ò Bulaimane Hitino wewa piki à ò: Aai mae, ma yã ma. Ma n gba bua pì kũ gbewe pɔ kuudo. Ma n gba ma gbẽnõ wewa. Ma n gbae n ge vî. Bulaima kùte bùsu pì denõne, akũ à ò Efõnõne an wewa an piki: Swadõ n ma yã ma. Maa bua pì fiaboẽ. Ma ɔgɔ si, mí ge vîu. Akũ Efõnõ òne: Mae, ma yã ma. Tɔɔte pɔ a ɔgɔ suluba ɔgɔwetẽ oaa piaẽ, bõn bee ù wá zãnguai? N n gè vî. Bulaima a yã mà, akũ à suluba pɔ à ò yõne gbẽnõ wewa lagatannanõ pɔyõbõũ. Maka Efõnõ bu pɔ ku Makpela, Mamale sɛe gẽ Bulaima pɔ ù kũ gbewe pɔ kuudo kũ lí pɔ ku gũ ee bu pì lewanõdo piki. À gẽ Bulaima pɔ ù Hiti pɔ m̀ bĩ leũ gũnõ wewa piki.

Bee kpe Bulaima a na v̄ Makpela bua gbewe piũ Mamale pɔ
wì o tia Hebeloni see, Kanaa busuũ. Maka bu kũ gbewe pɔ de
yãa Hitinɔ pɔ ũdo g̃ Bulaimane gevĩkĩ ũ.